

PRESUDA SUDA

17. srpnja 1997. (*)

„Članak 177. – Nadležnost Suda – Nacionalno zakonodavstvo koje preuzima odredbe Zajednice – Carinski zakonik Zajednice – Žalba – Suspenzija carinske odluke – Osiguranje jamstva”

U predmetu C-130/95,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u koji je uputio Hessisches Finanzgericht (Financijski sud Hessena), Kassel (Njemačka), u postupku koji se pred tim sudom vodi između

Bernda Giloya

i

Hauptzollamt Frankfurt am Main-Ost

o tumačenju članka 244. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992 L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.),

SUD,

u sastavu: G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednik, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray i L. Sevón (predsjednici vijeća), C. N. Kakouris, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward (izvjestitelji), J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann i H. Ragnemalm, suci,

nezavisni odvjetnik: F. G. Jacobs,

tajnik: H. A. Rühl, glavni administrator,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja je za Komisiju Europskih zajednica podnijela Claudia Schmidt, član pravne službe, u svojstvu agenta,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja Komisije na raspravi održanoj 4. lipnja 1996.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 17. rujna 1996.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 31. ožujka 1995., koje je Sud zaprimio 21. travnja 1995., Hessisches Finanzgericht (Financijski sud Hessena), Kassel, uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u četiri prethodna pitanja o tumačenju članka 244. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992 L 302, str. 1., u daljnjem tekstu: Zakonik) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.).
- 2 Pitanja su upućena u okviru spora između Bernda Giloya i Hauptzollamta (Glavni carinski ured) Frankfurt am Main-Ost u vezi sa zahtjevom za plaćanje iznosa od 293 870,76 DM temeljem poreza na promet na uvezenu robu (u daljnjem tekstu: sporni zahtjev).
- 3 Drugi stavak članka 244. Zakonika predviđa da, ako se protiv odluke koju su donijela carinska tijela u vezi s primjenom carinskog zakonodavstva podnese žalba, carinska tijela suspendiraju provedbu osporavane odluke u cijelosti ili djelomično „ako opravdano vjeruju da je osporavana odluka neusklađena s carinskim zakonodavstvom ili da postoji opasnost da bi osobi na koju se odnosi mogla biti nanesena nepopravljiva šteta”.
- 4 Treći stavak članka 244. predviđa:

„U slučajevima kad osporavana odluka ima učinak uzrokovanja obračunavanja uvoznih ili izvoznih carina, suspenzija provedbe te odluke podložna je postojanju ili polaganju jamstva. Međutim, to se jamstvo ne treba zahtijevati u slučaju u kojem bi zbog položaja u kojem se nalazi dužnik to vjerojatno uzrokovalo ozbiljne gospodarske [ekonomske] ili socijalne poteškoće.”
- 5 Valja primijetiti da je njemačka verzija zadnje rečenice ove odredbe, koja je glasila „Diese Sicherheitsleistung darf jedoch nicht gefordert werden, wenn ...”, bila izmijenjena kako bi se uskladila s drugim jezičnim verzijama. Izmijenjena verzija sada glasi „Diese Sicherheitsleistung braucht jedoch nicht gefordert zuwerden, wenn ...”. Talijanska verzija je također bila predmet jedne takve izmjene (SL 1996 L 97, str. 38., njemačke i talijanske verzije).
- 6 Članak 192. stavak 1. Zakonika predviđa da ako je davanje osiguranja prema carinskom zakonodavstvu obvezatno, carinska tijela utvrđuju iznos takvog osiguranja u visini koja odgovara točnom iznosu dotičnog carinskog duga ili, ako to nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u visini koja odgovara najvišem iznosu carinskog duga koji je nastao ili bi mogao nastati.
- 7 Članak 192. stavak 2. predviđa da ako carinska tijela zahtijevaju davanje osiguranja kad prema carinskom zakonodavstvu davanje osiguranja nije obvezatno, ta tijela utvrđuju iznos osiguranja tako da ne prelazi visinu utvrđenu stavkom 1.
- 8 Članak 9. Zakonika predviđa: „Odluka povoljna za osobu na koju se odnosi ukida se ili se izmjenjuje, u drugim slučajevima od onih navedenih [u slučajevima koji nisu

navedeni] u članku 8., ako jedan ili više od uvjeta propisanih za njezino donošenje nije bio ispunjen ili više nije ispunjen”.

- 9 Prije stupanja na snagu Zakonika, članci 69. stavci 2. i 3. Finanzgerichtsordnung (Zakona o poreznom postupku, u daljnjem tekstu FGO) utvrđivali su uvjete za suspenziju izvršenja zahtjeva za plaćanje koje su izdala porezna tijela, uključujući one u vezi s carinama. U skladu s njemačkom sudskom praksom i pravnom doktrinom, te odredbe koje su još uvijek na snazi moraju se primjenjivati u skladu s člankom 244. Zakonika u svim slučajevima.
- 10 U skladu s člankom 21. stavkom 2. Umsatzsteuergesetz (Zakon o porezu na promet), odredbe o carinama primjenjuju se *mutatis mutandis* na porez na promet pri uvozu. Proizlazi da su odredbe članka 69. stavaka 2. i 3. FGO-a primjenjive na zahtjeve za suspenziju izvršenja zahtjeva za plaćanje poreza na promet na uvoz.
- 11 Tuženik u glavnom postupku izdao je 28. ožujka 1990. sporni zahtjev protiv Bernda Giloya. Bernd Giloy je uložio prigovor protiv zahtjeva pri tuženičkom carinskom uredu, koji ga je odbio kao neutemeljen 17. rujna 1991. Stoga je 23. listopada 1991. Bernd Giloy podnio tužbu pred Hessisches Finanzgericht (Financijski sud Hessena) za poništenje spornog zahtjeva.
- 12 Odlukom od 16. kolovoza 1994. Hauptzollamt Fulda, središnje tijelo u pokrajini Hesse nadležno za postupke koji se odnose na izvršenje, poduzeo je korake za izvršenje spornog zahtjeva putem ovrhe tužiteljeve plaće. Iznos dospjelog duga, uvećan za kamate za zakašnjelo plaćanje, dosegao je 451 092,76 DM na taj datum. S obzirom na iznos tog duga, poslodavac je 16. rujna 1994. otpustio Bernda Giloya i od tada on prima socijalnu pomoć.
- 13 Tužitelj je zatražio od Hessisches Finanzgerichta (Financijski sud Hessena) da suspendira izvršenje spornog zahtjeva, na temelju kombiniranih odredbi članka 21. stavka 2. Zakona o porezu na promet i članka 69. stavka 3. FGO-a. On tvrdi da postoji opravdana sumnja u regularnost zahtjeva. On također tvrdi da njegovu tužbu treba prihvatiti zbog toga što je zbog ovrhe njegovih prihoda izgubio posao i na taj način mu je nanesena nepopravljiva šteta. Njegov ga je bivši poslodavac uvjerio da će ga ponovno primiti ako prestane prijetnja izvršenja spornog zahtjeva. Pozivajući se na treći stavak članka 244. Zakonika, on također tvrdi da se zbog njegove osobne financijske situacije od njega ne može zahtijevati da osigura jamstvo ako mu se odobri suspenzija izvršenja.
- 14 Hauptzollamt, s druge strane, tvrdi da nije opravdano sumnjati u regularnost spornog zahtjeva i da zbog izvršenja tog zahtjeva Bernd Giloy neće trpjeti nikakvu nepopravljivu štetu.
- 15 S obzirom na to da je u tim okolnostima trebao primijeniti članak 244. Zakonika, nacionalni sud odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
 - „1. Jesu li dva uvjeta utvrđena u drugom stavku članka 244. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o carinskom Zakoniku Zajednice (SL 1992 L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.), odnosno

- opravdana sumnja u usklađenost s carinskim zakonodavstvom

ili

- nepopravljiva šteta za osobu na koju se odnosi,

potpuno neovisni jedan o drugome, tako da se suspenzija provedbe odluke mora odobriti i kad nije opravdano sumnjati da je nalog za plaćanje za čiju provedbu se traži suspenzija nezakonit, ali postoji mogućnost nastanka nepopravljive štete za osobu o kojoj je riječ?

Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan:

2. Isključuje li postojanje uvjeta navedenog u drugoj alineji neizbježno zahtjev polaganja jamstva ili su u tom smislu potrebni drugi uvjeti i, ako jesu, koji?
3. Predstavlja li opasnost od gubitka radnog mjesta, koji se vjerojatno već dogodio zbog dospijeca zahtjeva za plaćanje carine ,ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće' čak i kada se nužni minimum životnih prihoda osigurava, na primjer, socijalnom pomoći na temelju nacionalnih propisa?
4. U slučaju da se suspenzija provedbe odluke odobri, je li i dalje potrebno položiti jamstvo u visini iznosa carine ili postoji mogućnost ograničavanja jamstva na djelomični iznos uzimajući u obzir cjelokupnu ekonomsku situaciju tužitelja?"

Nadležnost Suda

- 16 Komisija ističe da s obzirom na to da se glavni postupak odnosi na naplatu poreza na promet, a ne na carine, relevantne odredbe Zakonika primjenjuju se na ovaj spor samo temeljem unutarnjeg njemačkog prava. Prema onome što piše u samom Zakoniku, on se ne primjenjuje na porez na promet koji se plaća na uvoz (vidjeti članak 4. točku 10. Zakonika). Komisija stoga nije sigurna ima li Sud nadležnost odlučivati o pitanjima koja su mu postavljena.
- 17 Ona ipak smatra da Sud ima nadležnost odlučiti u ovom predmetu. Poziva se posebno na presudu od 18. listopada 1990., Dzodzi, C-297/88 i C-197/89, Zb., str. I-3763., t. 37.) i na činjenicu da se relevantne odredbe Zakonika primjenjuju na predmet pred nacionalnim sudom, iako samo na temelju unutarnjeg prava.
- 18 U odgovoru na određena pitanja koja im je u tom pogledu postavio Sud, tužitelj i tuženik u glavnom postupku te njemačka vlada zastupaju isto stajalište kao Komisija. Njemačka vlada istaknula je da su njemačke carinske vlasti odgovorne za naplatu carina, kao i za naplatu poreza na promet na uvoz. Osim toga, ove dvije pristojbe uobičajeno se utvrđuju odjednom, u jednom nalogu za plaćanje. Slijedom toga, postupci u tom području identični su pa i relevantne odredbe treba tumačiti ujednačeno. Postupci uključuju postupke predviđene u članku 244. Zakonika u mjeri u kojoj unutarnja pravila o naplati carina moraju biti usklađena s njima.

- 19 U skladu s člankom 177. Ugovora, Sud je nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima o tumačenju Ugovora i o aktima koje su donijele institucije Zajednice.
- 20 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, postupak predviđen u članku 177. Ugovora jest način suradnje između Suda i nacionalnih sudova. Proizlazi da je isključivo na nacionalnim sudovima pred kojima se vodi postupak i koji moraju preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da uvažavajući posebnosti predmeta ocijene nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavljaju Sudu (vidjeti osobito gore navedenu presudu Dzodzi, t. 33. i 34., i presudu od 8. studenoga 1990., Gmurzynska-Bscher, C-231/89, Zb., str. I-4003., t. 18. i 19.).
- 21 Posljedično, ako se postavljena pitanja odnose na tumačenje odredbe prava Zajednice, Sud u načelu mora donijeti odluku (vidjeti gore navedene presude Dzodzi i Gmurzynska-Bscher, t. 35., odnosno t. 20.). Ustvari, ni iz teksta članka 177. ni iz svrhe postupka uspostavljenog tim člankom ne proizlazi da su autori Ugovora namjeravali isključiti iz nadležnosti Suda zahtjeve za prethodnu odluku koji se odnose na odredbu Zajednice u konkretnom slučaju u kojem nacionalno pravo države članice upućuje na sadržaj te odredbe radi utvrđivanja pravila primjenjivih na potpuno unutarnju situaciju u toj državi (vidjeti gore navedene presude Dzodzi i Gmurzynska-Bscher, t. 36. odnosno 25.).
- 22 Sud može odbiti odlučiti o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio nacionalni sud samo ako je postupak iz članka 177. Ugovora zloupotrijebljen i stvarni cilj mu je navesti Sud da odluči o fiktivnom sporu ili ako je očito da se pravo Zajednice ni izravno ni neizravno ne može primijeniti na okolnosti predmetnog slučaja (vidjeti u tom smislu gore navedene presude Dzodzi i Gmurzynska-Bscher, t. 40. i 23.).
- 23 Primjenjujući tu sudsku praksu Sud se u više navrata proglasio nadležnim za odlučivanje o zahtjevima za prethodne odluke koji su se odnosili na odredbe prava Zajednice u situacijama u kojima činjenično stanje glavnog predmeta nije izravno ulazilo u područje primjene prava Zajednice, ali u kojima su te odredbe bile primjenjive bilo na temelju nacionalnog zakonodavstva ili samo na temelju ugovora (vidjeti u pogledu primjene prava Zajednice putem unutarnjeg prava gore navedene presude Dzodzi i Gmurzynska-Bscher; presudu od 26. rujna 1985., Thomasdünger, 166/84, Zb., str. 3001.; presudu od 24. siječnja 1991., Tomatis i Fulchiron, C-384/89, Zb., str. I-127. i u pogledu primjene prava Zajednice putem ugovornih odredbi, presudu od 25. lipnja 1992., Federconsorzi, C-88/91, Zb., str. I-4035. i presudu od 12. studenoga 1992., Fournier, C-73/89, Zb., str. I-5621., svi ovi predmeti u daljnjem tekstu: sudska praksa Dzodzi). U tim slučajevima odredbe unutarnjeg prava i relevantni ugovorni uvjeti, koji su sadržavali odredbe Zajednice, očito nisu ograničavali primjenu potonjih.
- 24 S druge strane, u presudi od 28. ožujka 1995., Kleinwort Benson, C-346/93, Zb., str. I-615., Sud se proglasio nenadležnim za odlučivanje o prethodnim pitanjima u vezi s Konvencijom od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972 L 299, str. 32., u daljnjem tekstu: Konvencija).

- 25 U presudi Kleinwort Benson Sud je istaknuo u točki 19. da, za razliku od sudske prakse Dzodzi, odredbe Konvencije koje je Sud trebao protumačiti nisu bile primjenjive kao takve posredstvom prava dotične države ugovornice. U točki 16. presude Kleinwort Benson Sud je naglasio da je dotični nacionalni zakon uzeo Konvenciju samo kao model i samo djelomično prenio njezine odredbe. Nadalje je naveo u točki 18. da je zakon izričito predvidio mogućnost za tijela dotične države ugovornice da donesu izmjene „čiji cilj je omogućiti različitosti” između odredbi zakona i odgovarajućih odredbi Konvencije. Osim toga, zakon je također utvrdio izričitu razliku između odredbi primjenjivih na situacije Zajednice i onih primjenjivih na unutarnje situacije. U prvom slučaju nacionalni sudovi su pri tumačenju relevantnih odredbi zakona bili vezani sudskom praksom Suda o Konvenciji, a u drugom su je slučaju samo trebali uzeti u obzir kako bi je mogli ne primijeniti.
- 26 U ovom slučaju nijedan element iz spisa ne ukazuje na to da se predmet u glavnom postupku ne može riješiti primjenom pravila prava Zajednice.
- 27 Ustvari, iz spisa proizlazi da se dotične odredbe unutarnjeg prava primjenjuju jednako, a ponekad čak i istovremeno, na situacije koje uređuje unutarnje pravo i na situacije koje uređuje pravo Zajednice. U njemačkom unutarnjem pravu te odredbe treba tumačiti i primjenjivati ujednačeno, bilo da se primjenjuje unutarnje pravo ili pravo Zajednice. Za potrebe njihove primjene na situacije koje uređuje pravo Zajednice, dotične odredbe treba tumačiti i primjenjivati u skladu s člankom 244. Zakonika. U skladu s tim, njemačko pravo zahtijeva da se dotične unutarnje odredbe trebaju uvijek primjenjivati u skladu s tim člankom.
- 28 U tim okolnostima, kada se kako bi se osigurala primjena jedinstvenog postupka u usporedivim situacijama, u nacionalnom zakonodavstvu za situacije potpuno unutarnje naravi usvoje jednaka rješenja kao i ona koja postoje u pravu Zajednice, postoji određeni interes Zajednice da se radi izbjegavanja budućih razlika u tumačenju odredbe i pojmovi iz prava Zajednice jednako tumače, bez obzira na okolnosti u kojima ih treba primijeniti (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu Dzodzi, t. 37.).
- 29 Iz izloženog proizlazi da je Sud nadležan za davanje odgovora na pitanja koja su mu upućena.

Prvo pitanje

- 30 Valja podsjetiti da su u svim jezičnim verzijama drugog stavka članka 244. Zakonika dva uvjeta spomenuta u tom pitanju odvojena veznikom „ili”. Iako riječ „ili” može ponekad označavati veznik između dva dijela rečenice, neosporno je da u ovom slučaju označava razdvajanje ta dva uvjeta.
- 31 Iz teksta odredbe stoga proizlazi da je zakonodavac Zajednice želio da dva dotična uvjeta trebaju predstavljati dva prilično odvojena razloga, od kojih svaki zasebno opravdava suspenziju izvršenja sporne odluke.
- 32 Ovo tumačenje potkrijepljeno je poviješću nastanka Zakonika. Ustvari, u prijedlogu za Uredbu Vijeća kojom se uspostavlja Carinski zakonik Zajednice, koji je Komisija dostavila Vijeću 21. ožujka 1990., bilo je predviđeno da jedina okolnost koja može

opravdati suspenziju izvršenja sporne odluke treba biti ako carinska tijela opravdano vjeruju da je osporavana odluka neusklađena s carinskim zakonodavstvom [drugi stavak članka 243. prijedloga uredbe (SL 1990 C 128, str. 1.)].

- 33 U svom mišljenju o tom prijedlogu, Gospodarski i socijalni odbor je u pogledu drugog stavka članka 243. prijedloga uredbe naveo da „bi također bilo dobro predvidjeti odredbu na temelju koje bi se izvršenje odgodilo čak i u slučajevima koji bi rezultirali prekomjernim teškoćama i kada nije uključen prevladavajući javni interes” [neslužbeni prijevod] (SL 1991 C 60, str. 5. i 11.).
- 34 S obzirom na to da Komisija nije svoj prijedlog uredbe izmijenila u tom smislu (SL 1991 C 97, str. 11.), Vijeće je samo dodalo drugom stavku članka 244. Zakonika tekst „...ili da postoji opasnost da bi osobi na koju se odnosi mogla biti nanesena nepopravljiva šteta” (vidjeti drugi stavak članka 244. iz zajedničkog stajališta koje je donijelo Vijeće 14. svibnja 1992. i priopćilo u SL 1992 C 149, str. 1.).
- 35 U pogledu tumačenja pojma „nepopravljiva šteta”, smjernice su dane u tumačenju tog pojma kao uvjeta za odobrenje naloga za suspenziju izvršenja nekog akta u skladu s člankom 185. Ugovora [vidjeti u pogledu uvjeta nepopravljive štete rješenje Suda od 19. srpnja 1995., Komisija/Atlantic Container Line i dr., C-149/95 P(R), Zb., I-2165., t. 22.].
- 36 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, uvjet „nepopravljive štete” zahtijeva da sudac koji odlučuje o zahtjevu za privremenu pravnu zaštitu ispita je li zbog eventualnog poništenja sporne odluke od strane Suda koji odlučuje u glavnom postupku moguće da dođe do preokreta situacije nastale njezinom trenutnom primjenom i, obrnuto, bi li suspenzija primjene te odluke mogla biti zapreka njenom punom učinku u slučaju kad bi tužba u glavnom postupku bila odbijena (vidjeti u tom smislu gore navedeno rješenje Suda Komisija/Atlantic Container Line i dr., t. 50.).
- 37 Sud je utvrdio da se šteta financijske naravi, u načelu, ne može smatrati ozbiljnom i nepopravljivom, osim ako, u slučaju da tužitelj uspije u glavnom postupku, štetu ne može u potpunosti nadoknaditi (vidjeti rješenje Suda od 26. rujna 1988., Cargill i dr./Komisija, 229/88 R, Zb., str. 5183., t. 17.).
- 38 Međutim, ako neposredna provedba osporavane mjere može dovesti do likvidacije društva ili zahtijevati od pojedinca da proda svoj stan, uvjet koji se odnosi na postojanje nepopravljive štete mora se u tim okolnostima smatrati ispunjenim (vidjeti rješenja Prvostupanjskog suda od 15. lipnja 1994., Société Commerciale des Potasses et de l'Azote et Entreprise Minière et Chimique /Komisija, T-88/94 R, Zb., str. II-401., t. 33., i od 7. studenoga 1995., Eridania i dr./Vijeće, T-168/95 R, Zb., str. II-2817., t. 42.; i rješenje Suda od 3. srpnja 1984., De Compte/Parlament, 141/84 R, Zb., str. 2575., t. 5.).
- 39 U tom smislu nije nužno zahtijevati da se postojanje štete utvrdi s apsolutnom sigurnošću. Dovoljno je da se dotična šteta, posebno kad to ovisi o nizu faktora, može predvidjeti s dovoljnom razinom vjerojatnosti (vidjeti u tom smislu gore navedeno rješenje Suda Komisija/Atlantic Container Line i dr., t. 38.).

- 40 Konačno, valja podsjetiti da unatoč odobrenju suspenzije izvršenja u smislu drugog stavka članka 244. Zakonika, ako se nepopravljiva šteta koja je opravdala suspenziju događa nakon toga zbog drugih razloga, na temelju članka 9. stavka 1. Zakonika carinska tijela mogu odobrenje ukinuti.
- 41 U ovom slučaju iz spisa u glavnom postupku proizlazi da je navodna šteta koju bi tužitelj pretrpio u slučaju neposredne provedbe osporavane odluke trajna nezaposlenost. Međutim, iz tog spisa ne proizlazi bi li, ako bi uspio u glavnom postupku i ukoliko bi ga poslodavac ponovno zaposlio, imao pravo da mu carinska tijela vrate iznos njegove izgubljene plaće. Osim toga, ne može se isključiti da bi ako bi osporavana odluka bila odmah provedena, tužitelj mogao pretrpjeti drugu moguću nepopravljivu štetu, kao što je ona koja proizlazi iz postupka ovrhe njegove imovine i njezine raspodjele vjerovnicima.
- 42 Stoga je na nacionalnom sudu da ocijeni, u svjetlu svih relevantnih okolnosti glavnog postupka koji se pred njim vodi, može li tužitelj pretrpjeti nepopravljivu štetu u navedenom smislu u slučaju da se osporavana odluka provede.
- 43 S obzirom na gore navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da drugi stavak članka 244. Zakonika treba tumačiti u smislu da provedbu osporavane carinske odluke carinska tijela u cijelosti ili djelomično suspendiraju kad je ispunjen samo jedan od dva uvjeta spomenuta u toj odredbi, tako da se suspenzija mora odobriti kad postoji opasnost od nepopravljive štete za osobu o kojoj je riječ, a da ne mora postojati opravdana sumnja u usklađenost osporavane odluke s carinskim zakonodavstvom.

Drugo pitanje

- 44 Ovim pitanjem nacionalni sud pita sprječava li nužno činjenica da dotična osoba može pretrpjeti nepopravljivu štetu u slučaju neposrednog izvršenja osporavane odluke carinska tijela da suspenziju izvršenja uvjetuju polaganjem jamstva.
- 45 U skladu s drugim stavkom članka 244. Zakonika uvjet koji se odnosi na opasnost od nepopravljive štete je razlog koji opravdava suspenziju osporavane odluke. Međutim taj uvjet nije relevantan u pogledu potrebe za polaganjem jamstva.
- 46 Očito je da iz prve rečenice trećeg stavka članka 244. Zakonika proizlazi da suspenziju izvršenja osporavane odluke treba u pravilu uvjetovati polaganjem jamstva, čak i kada je suspenzija odobrena zato što osoba o kojoj je riječ može pretrpjeti nepopravljivu štetu.
- 47 Jedini izuzetak od tog pravila je slučaj spomenut u drugoj rečenici trećeg stavka članka 244. Zakonika u kojemu bi zahtjev za polaganjem jamstva, zbog položaja u kojemu se nalazi dužnik, mogao uzrokovati ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće.
- 48 Ako takve poteškoće postoje, carinska tijela imaju slobodu odlučiti je li primjereno suspenziju izvršenja uvjetovati polaganjem jamstva. U stvari, čak i ako je njemačka verzija druge rečenice trećeg stavka članka 244. Zakonika koja se primjenjivala u vrijeme činjenica u glavnom postupku bila na snazi prije izmjena iz 1996., iz teksta svih drugih jezičnih verzija odredbe tada na snazi, uz izuzetak talijanske, jasno

proizlazi da u takvim okolnostima carinska tijela uvijek imaju pravo suspenziju izvršenja uvjetovati polaganjem jamstva.

- 49 Posljedično, na drugo pitanje valja odgovoriti da činjenica da dotična osoba može pretrpjeti nepopravljivu štetu u slučaju neposrednog izvršenja osporavane carinske odluke ne sprječava carinska tijela da suspenziju izvršenja uvjetuju polaganjem jamstva. Međutim, ako bi zahtjev za polaganjem jamstva, zbog položaja u kojem se nalazi dužnik, vjerojatno uzrokovao ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće, carinska tijela imaju slobodu odlučiti da ne zahtijevaju polaganje takvog jamstva.

Treće pitanje

- 50 Ovim pitanjem njemački sud u biti želi provjeriti može li uvjetovanje suspenzije izvršenja osporavane carinske odluke polaganjem jamstva uzrokovati ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće za dužnika koji je nezaposlen i prima socijalnu pomoć nakon što je otpušten s prethodnog posla.
- 51 Kako bi se utvrdilo je li vjerojatno da činjenica da se od dužnika zahtijeva polaganje jamstva uzrokuje takve poteškoće, carinska tijela moraju uzeti u obzir sve okolnosti koje se povezuju sa situacijom u kojoj se osoba nalazi, a posebno one koje se tiču dužnikove financijske situacije.
- 52 Iz spisa u glavnom postupku proizlazi da je tužitelj nezaposlen i da prima socijalnu pomoć nakon što je otpušten s prethodnog posla. Otpušten je s posla prije nego što je zatražio suspenziju izvršenja carinske odluke koju osporava. Iz spisa također proizlazi da je tužitelj izjavio nacionalnom sudu da zbog svoje financijske situacije nije u stanju položiti jamstvo. Međutim nacionalni sudac ne navodi je li to u stvari istinito.
- 53 Dovoljno je u tom smislu ustanoviti da bi činjenica da se od dužnika koji ne raspolaže dostatnim sredstvima zahtijeva da položi jamstvo, njemu prouzročila ozbiljne ekonomske poteškoće. U skladu sa Zakonikom, ako dužnik ne može osigurati jamstvo, carinska tijela mogu suspenziju izvršenja osporavane odluke ne uvjetovati polaganjem jamstva.
- 54 Na treće pitanje valja stoga odgovoriti da činjenica da je suspenzija izvršenja osporavane carinske odluke uvjetovana polaganjem jamstva vjerojatno može uzrokovati ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće za dužnika koji nema dostatna sredstva za polaganje takvog jamstva.

Četvrto pitanje

- 55 Ovim pitanjem nacionalni sud u biti pita, ako je suspenzija izvršenja osporavane carinske odluke uvjetovana polaganjem jamstva, treba li iznos jamstva odrediti u visini iznosa duga o kojem je riječ ili, uzimajući u obzir financijsku situaciju dužnika, iznos ograničiti na dio ukupnog iznosa duga.
- 56 U tom smislu valja podsjetiti da članak 192. Zakonika pravi razliku između iznosa jamstva čije je davanje obvezatno i iznosa jamstva čije davanje nije obvezatno.

- 57 Stavak 1. toga članka zahtijeva da iznos obaveznog jamstva bude jednak točnom iznosu duga ili, ako se taj iznos ne može sa sigurnošću odrediti, najvišem iznosu duga koji je nastao ili bi mogao nastati.
- 58 Međutim, ako polaganje jamstva nije obvezatno, stavak 2. te odredbe ne propisuje najmanju visinu iznosa jamstva. Naprotiv, on predviđa samo da iznos takvog jamstva ne može prelaziti najviši iznos, odnosno onaj utvrđen u stavku 1. toga članka.
- 59 Proizlazi da u slučaju kad polaganje jamstva nije obvezatno, iznos jamstva može biti određen u iznosu nižem od iznosa duga ili, ako se taj iznos ne može sa sigurnošću utvrditi, u najvišem iznosu duga koji je nastao ili bi mogao nastati. Pri određivanju odgovarajućeg iznosa takvog jamstva, carinska tijela moraju uzeti u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući financijsku situaciju dužnika.
- 60 Kao što je Sud već istaknuo u točki 46. ove presude, treći stavak članka 244. Zakonika u pravilu zahtijeva obavezno polaganje jamstva. U skladu s tim, iznos jamstva mora uobičajeno biti utvrđen u točnom iznosu duga ili ako to nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u najvišem iznosu duga koji je nastao ili bi mogao nastati.
- 61 Međutim, ako bi zahtjev za polaganje jamstva, zbog situacije dužnika, vjerojatno uzrokovao ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće, carinska tijela mogu, u skladu s drugom rečenicom te odredbe, odustati od zahtjeva za polaganje takvog jamstva (vidjeti točke 47. i 48. ove presude).
- 62 U mjeri u kojoj se ovaj slučaj odnosi na neobvezatno polaganje jamstva, njegov iznos se može utvrditi, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući financijsku situaciju dužnika, u bilo kojem iznosu koji ne prelazi ukupni iznos duga ili, ako to nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u najvišem iznosu duga koji je nastao ili bi mogao nastati.
- 63 Na četvrto pitanje valja stoga odgovoriti da u slučaju kad je suspenzija izvršenja osporavane carinske odluke uvjetovana polaganjem jamstva, u skladu s trećim stavkom članka 244. Zakonika, polaganju jamstva, iznos tog jamstva mora biti utvrđen u točnom iznosu duga ili, ako to nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u najvišem iznosu duga koji je nastao ili bi mogao nastati, osim ako bi zahtjev za polaganje jamstva dužniku mogao uzrokovati ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće; u tom slučaju iznos jamstva se može utvrditi, uzimajući u obzir financijsku situaciju dužnika, u iznosu koji je manji od ukupnog iznosa dotičnog duga.

Troškovi

- 64 Troškovi Komisije Europskih zajednica, koja je podnijela očitovanja Sudu ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka

Slijedom navedenog,

SUD

kao odgovor na pitanja koja mu je uputio Hessisches Finanzgericht (Financijski sud Hessena), Kassel, odlukom od 31. ožujka 1995., odlučuje:

- 1. Drugi stavak članka 244. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice valja tumačiti u smislu da izvršenje osporavane carinske odluke carinska tijela trebaju suspendirati u cijelosti ili djelomično kada je samo jedan od dva uvjeta spomenuta u toj odredbi ispunjen, tako da se suspenzija mora odobriti kad postoji opasnost od nepopravljive štete za osobu o kojoj je riječ, a da ne mora postojati opravdana sumnja u usklađenost s carinskim zakonodavstvom.**
- 2. Činjenica da dotična osoba može pretrpjeti nepopravljivu štetu u slučaju neposrednog izvršenja osporavane carinske odluke ne sprječava carinska tijela da suspenziju izvršenja uvjetuju polaganjem jamstva. Međutim, ako bi zahtjev za polaganjem jamstva, zbog položaja u kojem se nalazi dužnik, vjerojatno uzrokovao ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće, carinska tijela imaju slobodu odlučiti da ne zahtijevaju polaganje takvog jamstva.**
- 3. Činjenica da je suspenzija izvršenja osporavane carinske odluke uvjetovana polaganjem jamstva vjerojatno može uzrokovati ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće za dužnika koji nema dostatna sredstva za polaganje takvog jamstva.**
- 4. U slučaju kad je suspenzija izvršenja osporavane carinske odluke uvjetovana, u skladu s trećim stavkom članka 244. Uredbe br. 2913/92, polaganjem jamstva, iznos tog jamstva mora biti utvrđen u točnom iznosu duga ili, ako to nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u najvišem iznosu duga koji je nastao ili bi mogao nastati, osim ako je vjerojatno da će zahtjev za polaganje jamstva uzrokovati dužniku ozbiljne ekonomske ili socijalne poteškoće; u tom slučaju iznos jamstva se može utvrditi, uzimajući u obzir financijsku situaciju dužnika, u iznosu koji je manji od ukupnog iznosa dotičnog duga.**

[Potpisi]

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 17. srpnja 1997.

* Jezik postupka: njemački